JÄMSTÄLLDHETS MYNDIGHETEN

JÄMSTÄLLDHETSPROJEKT

Jämställdhetsmyndighetens redovisning av fördelning av statsbidrag enligt förordning (2006:390) om statsbidrag till jämställdhetsprojekt

Rapport 2021:18

Jämställdhetsmyndigheten

Göteborg, juni 2021
Rapport 2021:18
Dnr: ALLM 2021/175

Har du frågor om denna publikation, kontakta:
Erik Olsson
Telefon 076-697 26 63

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING **4**

1. INLEDNING **5**

1.1. Uppdrag 5

1.2. Statsbidrag till Jämställdhetsprojekt 5

2. URVAL, METOD OCH AVGRÄNSNING **7**

2.1. Urval 7

2.2. Metod 7

2.3. Avgränsningar 8

3. RESULTAT **9**

3.1. Beviljade statsbidrag 9

3.2. Aktiviteter och målgrupp 11

3.3. Målsättningar och måluppfyllelse 12

3.4. Projektens resultat och vägen framåt 12

3.5. Hinder och framgångsfaktorer 15

3.6. Fördelning mellan jämställdhetspolitiska delmål 17

3.7. Utveckling över tid 18

4. CORONAPANDEMIN **19**

5. ANALYS **20**

6. SLUTSATSER **22**

7. ENGLISH SUMMARY **23**

SAMMANFATTNING

Jämställdhetsmyndigheten lämnar en årlig återrapportering till regeringen om myndighetens fördelning av statsbidrag. Årets rapport om fördelning av statsbidrag till jämställdhetsprojekt redogör för bidrag som lämnades 2019 vars projektperiod sträckte sig över 2020. Av den anledningen innehåller årets rapport också ett avsnitt om Coronapandemin och dess effekter för de organisationer som genomfört jämställdhetsprojekt.

Av de inkomna slutredovisningarna av jämställdhetsprojekt uppger en hög andel av organisationerna att de uppfyllt målsättningarna med sitt projekt. Resultatet av de genomförda projekten tycks även påverka organisationerna internt, då flera av dem uppger att deras verksamhet förändrats eller att nya målsättningar antagits till följd av det genomförda jämställdhetsprojektet.

Det sjätte delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är fortsatt i fokus när jämställdhetsprojekten genomförs. Även organisationer som på förhand inte angav det sjätte delmålet som ett fokusområde för sin verksamhet anger i slutredovisningen att mäns våld mot kvinnor tagits upp på ett eller annat sätt under projektperioden.

For an English summary, see the final (23rd) page.

1. INLEDNING

Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att fördela statsbidrag och därefter återrapportera årligen till regeringen. Arbetet styrs av förordningen (2006:390) om statsbidrag till jämställdhetsprojekt.

1.1. UPPDRAG

Jämställdhetsmyndighetens fördelning av statsbidrag sker enligt myndighetens instruktion (2017:937) som anger att myndigheten ska pröva frågor om statsbidrag utifrån gällande författningar där myndigheten har ett sådant uppdrag. Jämställdhetsmyndigheten har sedan starten fördelat statsbidrag till civilsamhället efter två förordningar: Statsbidrag för kvinnors organisering och statsbidrag till jämställdhetsprojekt.

Föreliggande rapport utgår från 16 § i förordningen (2006:390) om statsbidrag till jämställdhetsprojekt som ålägger Jämställdhetsmyndigheten att senast 1 juni varje år inkomma till regeringen med en sammanfattande redogörelse för vad bidragen använts till och, om möjligt, en bedömning av statsbidragets effekter i förhållande till syftet med bidraget.

Jämställdhetsmyndighetens återrapportering till regeringen redogör för de slutredovisningar som inkommit till myndigheten från de organisationer som mottagit statsbidrag. Det är de uppgifter som framkommer i slutredovisningarna som ligger till grund för slutsatserna i denna rapport.

1.2. STATSBIDRAG TILL JÄMSTÄLLDHETSPROJEKT

Statsbidrag till jämställdhetsprojekt fördelas av Jämställdhetsmyndigheten till projekt vars syfte ligger inom ramen för regeringens mål för jämställdhetspolitiken. Förordningen (2006:390) om statsbidrag till jämställdhetsprojekt slår fast att syftet med statsbidraget är att främja jämställdhet mellan kvinnor och män, samt att projekt som är nyskapande och som kan ge kunskap av värde för utvecklingen av jämställdhetsarbetet ska prioriteras i fördelningen av medel.

Statsbidrag till jämställdhetsprojekt får lämnas till ideella föreningar eller stiftelser vars projekt saknar kommersiellt syfte och som bedriver en verksamhet som inte strider mot demokratins idéer. Bidraget får dock inte lämnas till ideella föreningar eller stiftelser som är statliga eller kommunala och inte heller till politiska partier.

1.3. UTVECKLINGEN FRAMÅT

Som ett led i det interna utvecklingsarbetet ser myndigheten över processen inför, och strukturen av, återrapporteringen till regeringen om fördelning av statsbidrag som föreliggande rapport utgör. Här ser myndigheten en potential i att komma närmare bidragsmottagarna och utveckla formerna för hur information inhämtas i syfte att kunna dra slutsatser med högre träffsäkerhet. En sådan utveckling skulle även innebär att återrapporteringen till regeringen bättre kan vara flexibel och göra nedslag med särskilt fokus som varierar mellan åren, som exempelvis Coronapandemin i årets rapport.

Ett sådant arbete kräver förberedelse och utfallet av eventuella förändringar blir ofta synliga efter en viss tid. Myndigheten har dock identifierat potentiella utvecklingsmöjligheter som kommer att undersökas i syfte att höja myndighetens kapacitet vad gäller genomförandet av uppdraget att återrapportera till regeringen.

2. URVAL, METOD OCH AVGRÄNSNING

Följande kapitel presenterar i korthet de urval och metodologiska avvägningar som gjorts inför föreliggande återrapportering.

2.1. URVAL

Rapportens underlag består av inkomna slutredovisningar av statsbidrag. I Jämställdhetsmyndighetens beslut om statsbidrag framgår när respektive bidragsmottagare ska inkomma med en slutredovisning, som ska bestå av en ekonomisk redovisning av de beviljade medlen och en redovisning av vad de har använts till. Bidragsperioden för varje enskilt jämställdhetsprojekt är tolv månader. Variationen i start- och slutdatum gör att slutredovisningar inkommer till myndigheten under hela året och inte vid en tidpunkt.

Rapporten utgår från de jämställdhetsprojekt som beviljades 2019 och till största delen genomfördes under 2020. Av dessa jämställdhetsprojekt har slutredovisningarna inkommit till myndigheten under slutet av 2020 och början av 2021. Vid utlysningen beviljades totalt tolv organisationer statsbidrag till jämställdhetsprojekt och samtliga av dessa har inkommit med en slutredovisning.

2.2. METOD

Slutredovisningarna som inkommer till myndigheten innehåller redogörelser av ekonomisk karaktär och verksamhetsbaserade redogörelser. I slutredovisningarna beskriver organisationerna heltäckande vilka aktiviteter som genomförts, vilka som varit målgruppen för aktiviteterna samt om aktiviteterna nått det förväntade resultatet och fastslagna målsättningarna. Därutöver innehåller slutredovisningarna organisationens egna bedömningar av statsbidragets betydelse för såväl organisationens ekonomi som för uppfyllandet av syftet med förordningen.

Uppgifter i slutredovisningarna sammanställs tematiskt utifrån de uppgifter som lämnas. Med utgångspunkt i inkomna uppgifter är det möjligt att se de tendenser och mönster som förenar flera organisationer. De uppgifter som inkommer är av såväl kvalitativ som kvantitativ karaktär. De kvantitativa uppgifterna behandlas och presenteras i form av sammanställd statistik, medan de kvalitativa uppgifterna genomgår en textanalys innan de presenteras.

2.3. AVGRÄNSNINGAR

Rapporterna bygger på uppgifter som inkommer till myndigheten i samband med slutredovisningar och uppgifter som kan tillgängliggöras därifrån. De resultat som presenteras i rapporten bygger enbart på sammanställda uppgifter vilket innebär att inga enskilda resultat eller händelser redogörs för, om inte annat framkommer i samband med resultatet.

3. RESULTAT

Utvalda resultat som framkommer av jämställdhetsprojektens slutredovisningar ger tillsammans en helhetlig bild av de projekt som beviljades medel 2019.

3.1. BEVILJADE STATSBIDRAG

År 2019 ansökte totalt 79 organisationer om statsbidrag till jämställdhetsprojekt och av dessa beviljades tolv jämställdhetsprojekt till en sammanlagd summa av 10 miljoner kronor. För utlysningen 2019 fattades ett beslut om att särskilt välkomna ansökningar inom arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inklusive könsstympning med målgruppen unga, samt projekt som riktade sig mot kvinnor med funktionsnedsättning. Av totalt tolv beviljade projekt var fyra inriktade mot hedersrelaterat våld och förtryck inklusive könsstympning med målgruppen unga. Tre arbetade för kvinnor med funktionsnedsättning. De beviljade jämställdhetsprojekten presenteras i kortfattad form nedan.

Tabell 1. De organisationer som beviljades jämställdhetsprojekt 2019 tillsammans med en kort projektbeskrivning

Organisation	Medel	Beskrivning
ActionAid International Sweden	900 000 kr	Projektet syftar till att minska förekomsten av kvinnlig könsstympning genom beprövade metoder som använts internationellt med goda resultat och med långsiktiga attitydförändringar som målsättning.
Boost by FC Rosengård	600 000 kr	Syftet med projektet är att tillsammans med målgruppen unga arbetslösa överbrygga de stereotypa föreställningar som påverkar deras val av såväl utbildning och yrke som ansvarsfördelningen av det obetalda hushållsarbetet.
DHR	1 450 000 kr	Genom framtagning av filmer kommer projektet att belysa hur kvinnor med funktionsnedsättning osynliggörs i arbetslivet och i samhället generellt. Projektets ändamål är att förse arbetsgivarorganisationer, fackförbund och utbildningssamordnare med kunskap om hur kvinnor med funktionsnedsättning bättre kan synliggöras och inkluderas.
Hela Människan i Malmö, Noomi	600 000 kr	Under projektperioden ska organisationen arbeta med att stärka egenmakten hos kvinnor inom thaimassageindustrin i Malmö utifrån en förstudie som gjorts. Projektet vill hjälpa målgruppen med kunskap och information om sina rättigheter för att kunna göra självständiga livsval.
Juventas Ungdomsjour	600 000 kr	Med killar som målgrupp syftar projektet till att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck med fokus på machokultur. Målgruppen killar utgår från att de både är potentiella förövare och offer. Projektet erbjuder utbildning till personal inom Södertälje kommun som kommer i kontakt med målgruppen.
RFSU Malmö	600 000 kr	Projektet syftar till att främja jämställd sexuell hälsa och rättigheter samt förebygga sexuellt våld för personer med autismspektrumtillstånd. Under tematiska träffar kommer målgruppen samt yrkesverksamma inom LSS-verksamheter få kunskap om bland annat samtycke, jämställdhet och rättigheter.
RFSU Uppsala	800 000 kr	Tillsammans med elevgrupper på ett flertal högstadie- och gymnasieskolor ska projektet genomföras i syfte att förebygga sexuellt våld i ungas nära relationer och skapa en mer jämställd sexuell och reproduktiv hälsa.
SOS Barnbyar Sverige	1 100 000 kr	Organisationen ska arbeta med ett projekt med syfte att genomföra en kartläggning av behov hos mammor som anlänt till Sverige genom anknytning till sitt barn som tidigare kommit som ensamkommande. Kartläggningen ska ligga till grund för stärkande insatser mot kvinnorna och därigenom underlätta etableringen i samhället samt avlasta de barn som i dag tar ett stort ansvar.
Stiftelsen Fryshuset	950 000 kr	Projektet syftar till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck med särskilt fokus på unga personer med HBTQIA+-identitet samt unga personer i parallella samhällsstrukturer. Dessutom ska kunskap om organisationens Elektra-verksamhet spridas till övriga områden i Sverige där sådan verksamhet inte bedrivs i dagsläget.
Sverok	800 000 kr	Under projektet ska organisationen arbeta med att öka tjejers inflytande inom spelhobbyn. Projektet ska också stärka dem i rollen som både ledare och arrangörer genom att öka kunskapen om jämställdhet och integrera ett jämställdhetsperspektiv i spelhobbyn och närliggande verksamheter.
TRIS, Tjejers rätt i samhället	1 100 000 kr	Projektet ska arbeta med framtagning av en metod som möjliggör och stärker egenmakten hos vuxna hedersvåldsutsatta individer som lever med skyddad identitet. Målsättningen är att ge dessa individer färdigheter som ger makt att forma sitt eget liv.
Örebro Läns Idrottsförbund	500 000 kr	Syftet med projektet är att öka jämställdheten inom idrotten genom samtalsmetoder där stereotypa och destruktiva manlighetsideal inom idrotten lyfts. Projektet förväntas reducera de miljöer där mäns våld mot kvinnor annars kan fostras.

Mer information och mer ingående beskrivningar av varje enskilt projekt finns att läsa på Jämställdhetsmyndighetens hemsida[1].

3.2. AKTIVITETER OCH MÅLGRUPP

I matrisen över beviljade jämställdhetsprojekt ovan framgår till viss del vilka aktiviteter som genomfördes under projektperioden. I slutredovisningarna av jämställdhetsprojekt anger organisationerna vilka aktiviteter som genomförts under projektperioden utifrån en lista där ett eller flera alternativ kan markeras. Därutöver anges även målgrupperna för jämställdhetsprojekten och en uppskattning av hur många personer som nåtts under projektperioden.

Figur 1. Aktiviteter som genomförts under projekten och fördelningen i antal

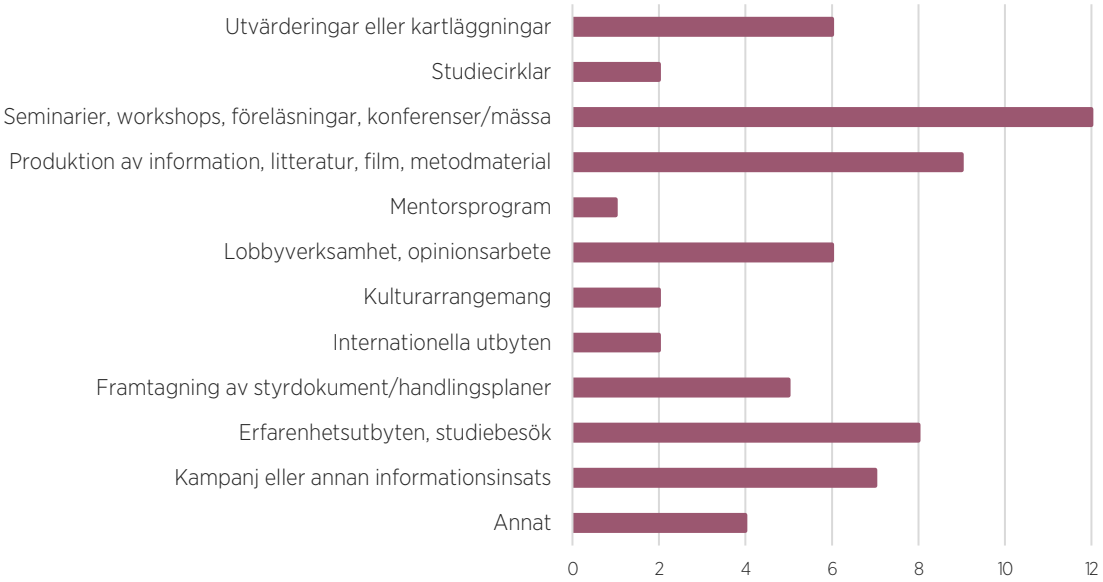

Översiktligt går det att se vilken sorts verksamhet och vilka former av aktiviteter som används för att uppnå jämställdhetsprojektens målsättningar. Vid de fall en organisation angett ”annat” som aktivitet förtydligades det i textform, där bland annat spridning av metoder internt och externt angavs som exempel.

Av organisationernas uppgifter i slutredovisningarna framkommer att jämställdhetsprojekten gemensamt nått 83 552 personer med hjälp av genomförda aktiviteter under projektperioden. Av det totala antalet personer som nåtts av

[1] Projektbidrag för jämställdhetsprojekt 2019 – Jämställdhetsmyndigheten (jamstalldhetsmyndigheten.se)

jämställdhetsprojekten utgjorde kvinnor ungefär 60 procent. Enligt organisationernas slutredovisningar var det i de flesta fall också de planerade målgrupperna för projekten som nåddes.

3.3. MÅLSÄTTNINGAR OCH MÅLUPPFYLLELSE

Organisationerna har redan vid ansökan om statsbidrag till jämställdhetsprojekt uppgett vilka övergripande målsättningar projekten har och därefter bedömt hur väl dessa har uppfyllts i slutredovisningar. Alla genomförda projekt anger att de antingen helt eller delvis uppfyllt samtliga angivna mål.

De organisationer som angivit att de enbart delvis uppnått sina mål korrelerar med projekt som på förhand uppgett kvalitativa mål, vars mätbarhet ofta är låg. De projekt som däremot uppgett kvantitativa mål har i högre grad uppgett att projektet nått samtliga målsättningar.

De projekt där samtliga målsättningar har uppnåtts består oftast av målsättningar som exempelvis kunskapsöverföring till ett visst antal aktörer, arrangerande av ett antal tematiska aktiviteter och egna utvärderingar under projektperioden. De projekt som har angett att de delvis uppnått målsättningarna har i flertalet fall angett målsättningar som består av långsiktiga attitydförändringar, en förbättrad livssituation för målgruppen eller att projektet ska öka den allmänna medvetenheten om det identifierade problemet och därigenom skapa opinion.

3.4. PROJEKTENS RESULTAT OCH VÄGEN FRAMÅT

Projekten redovisar, utöver hur väl de initiala målsättningarna uppfyllts, också vilka resultat som projektet haft. De initiala målsättningarna och deras grad av uppfyllelse kan skilja sig ifrån de resultat som i efterhand uppmäts.

De resultat som organisationerna har uppnått med jämställdhetsprojekteten har i flera fall också bidragit med förändringar för den egna organisationen. Organisationerna har i slutredovisningarna besvarat frågor om projektens resultat utifrån två olika perspektiv. Ett gäller resultatet av de aktiviteter som genomförts under projektperioden och ett annat gäller den påverkan som projektet resulterat i för den egna organisationen.

Vad gäller resultatet av de aktiviteter som genomförts och som projektet önskade att uppnå anger en majoritet av organisationerna att de uppnått samtliga. Uppfyllandegraden har undersökts med hjälp av enkätundersökningar och dokumentation under projektperioden där såväl målgrupp som egen personal deltagit. Resultaten har en tydlig koppling till de målsättningar som tidigare redogjorts för, där de projekt som angett att deras aktiviteter haft goda resultat också anser att de i högre utsträckning nått de övergripande målsättningarna med projektet.

Den andra aspekten av resultatredovisningen berör i stället resultatet för organisationen efter genomfört projekt. Där pekar slutredovisningarna på att flera organisationer har påverkats av det genomförda projektet. De ser också en intern förändring till följd av projektet.

Utifrån en femgradig skala bedömer organisationerna påståenden om projektets resultat med fokus på organisatorisk föränderlighet till följd av det genomförda jämställdhetsprojektet. Bland annat besvaras påståendet om att resultatet inneburit förändringar i organisationens verksamhet där 83 procent av de svarande anser att det påståendet stämmer mycket väl överens.

Figur 2. Hur organisationerna besvarat påståendet att genomförda projekt skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur, redovisat i procent

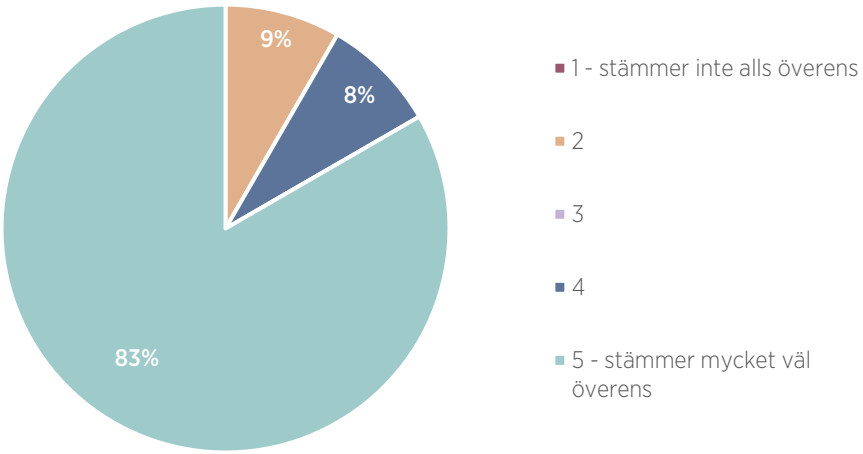

Två ytterligare påståenden som organisationerna tar ställning till i slutredovisningarna med bäring på resultatet av det genomförda jämställdhetsprojektet är om organisationen till följd av projektet arbetar mot nya mål samt om organisationen utvecklat nya arbetssätt eller metoder för fortsatt bruk. Även dessa påståenden bedöms utifrån en femgradig skala där responsen är övervägande positiv till de båda påståendena, vilket framgår av diagrammen i figur 3–5.

Figur 3. Hur organisationerna besvarat påståendet att organisationen arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar till följd av jämställdhetsprojektet, redovisat i procent

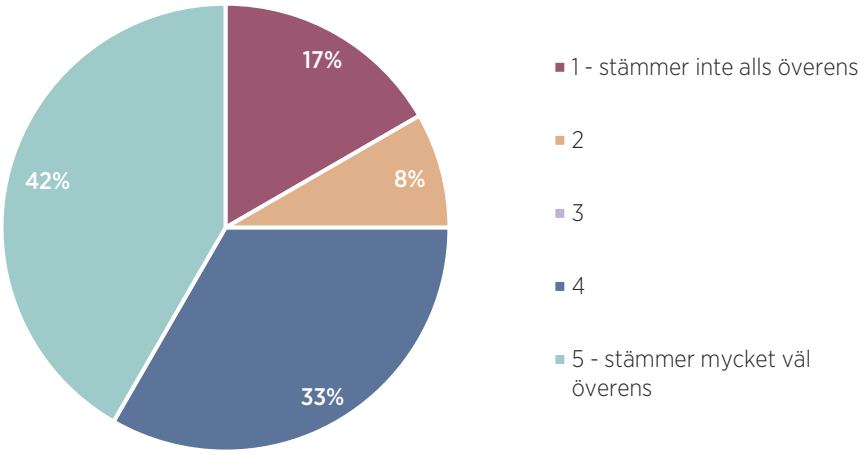

Figur 4. Hur organisationerna besvarat påståendet att organisationen har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder till följd av jämställdhetsprojektet, redovisat i procent

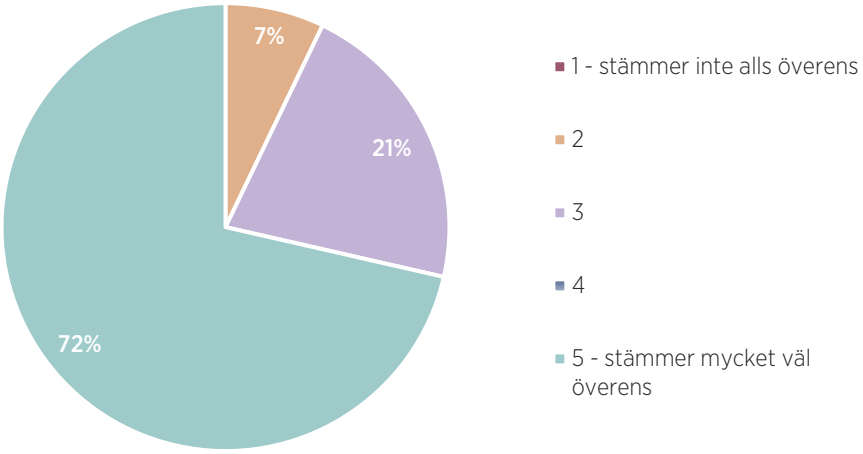

Det sista påståendet som organisationerna tar ställning till i slutredovisningarna och som kan kopplas till jämställdhetsprojektets resultat för organisationen är huruvida den verksamhet som bedrivits inom projektet kommer att fortsätta även efter projektperioden och därmed när den externa finansieringen i form av statsbidrag är slut. På detta påstående anger strax under hälften att verksamheten kommer att fortsätta även efter projektperiodens slut.

Figur 5. Hur organisationerna besvarat påståendet att projektets verksamhet fortsätter när finansieringen är slut, redovisat i procent

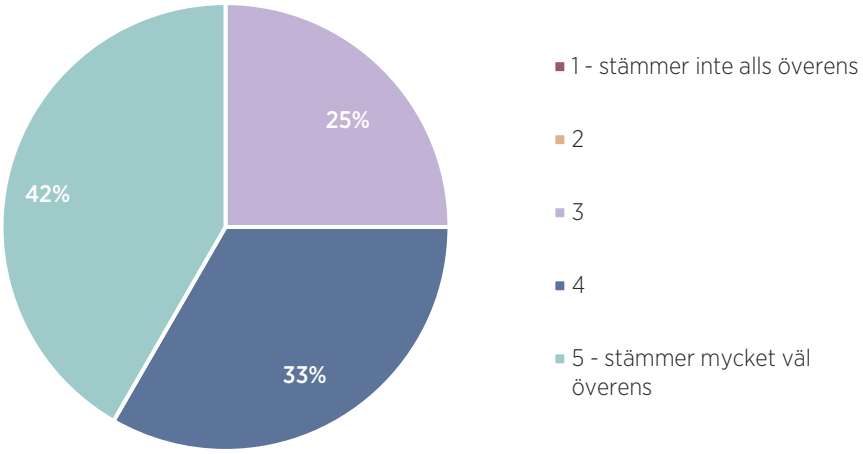

Organisationerna redovisar resultat som innebär att en hög andel av organisationerna bär med sig arbetet även efter projektperiodens slut. Med nya arbetssätt och metoder eller mot nya mål anger flera organisationer att man fortsätter det arbete som av förordningen ska främja jämställdhet. Det innebär i förlängningen att förordningens syfte och hur väl det uppfyllts av det urval av jämställdhetsprojekt som undersökts bör förstås som ett fortsatt pågående arbete och inte med ett tydligt start- och slutdatum.

3.5. HINDER OCH FRAMGÅNGSFAKTORER

Hur väl genomförandet av jämställdhetsprojektet är planerat är en väsentlig del i den ansökan om statsbidrag till jämställdhetsprojekt som Jämställdhetsmyndigheten bedömer. Det är inte ovanligt att det dyker upp oförutsedda händelser under projektperioden som innebär att organisationernas initiala planering behöver förändras. Likaså kan oförutsedda händelser innebära att projektets genomförande överträffar förväntningarna. Nedan redogörs det för några av de vanligaste hindren och framgångsfaktorerna som organisationerna angett i sina slutredovisningar. Då ett särskilt avsnitt i rapporten behandlar Coronapandemins påverkan på projekten redogör vi inte här för de utmaningar som berör pandemin.

De vanligaste utmaningarna i förhållande till planeringen är rekrytering av personal och målgruppens delaktighet. Vad gäller rekrytering av personal är behovet ofta omedelbart efter att ansökan om statsbidrag beviljats. Om det uppstår svårigheter med rekrytering av personal riskerar det att antingen påverka närliggande aktiviteter och förskjuta planering, eller riskera att projektet blir utan den kompetens som identifierats som nödvändig. Att projektperioden är tolv månader innebär det att rekryteringen

behöver gå snabbt, eller ske före projektstart, för att inte påverka projektet alltför mycket.

En utmaning som organisationerna ofta redovisar är relaterad till projektets målgrupp. En del organisationer anger att målgruppens faktiska delaktighet i projektet inte levt upp till de på förhand angivna förväntningarna. Det kan i sin tur bero på oförutsedda förändringar för målgruppen eller att engagemanget svalnar under projektperioden. I de fall projekten upplevde utmaningar med den initiala målgruppen och därav sökte efter ytterligare målgrupper eller deltagare kunde det innebära indirekta utmaningar i form av geografisk placering och distans mellan projekt och deltagare.

De faktorer som tycks ha varit avgörande för ett projekts framgångsgrad är av slutredovisningarna att döma ett sedan tidigare existerande nätverk samt en stark lokal förankring för projektets aktiviteter. Flera organisationer uttrycker i sina slutredovisningar att existerande nätverk – bland annat till lokala beslutsfattare eller andra civilsamhällesorganisationer – samt en lokal förankring underlättar genomförandet av projektet och dess aktiviteter. Genom att vara en redan etablerad aktör inom ett område, såväl geografiskt som sakområde, har projektet fått en högre legitimitet vilket underlättat genomförandet. Denna form av stöd tycks även indirekt påverka projektet positivt. Den kan bidra till att sprida kännedom om projektets verksamhet till deltagare eller områden som annars inte skulle nås.

Utöver nätverk och lokal förankring lyfts även målgruppens engagemang som en viktig framgångsfaktor där deltagandet är nödvändigt för att genomföra projektet samt nå målsättningar och goda resultat. Med delaktighet menar inte organisationerna enbart att vissa aktiviteter kräver ett visst antal deltagare. Deltagandet innebär också att organisationerna får ta del av deltagares olika erfarenheter och förkunskaper. Därigenom har organisationerna kunnat anpassa och förbättra aktiviteter under projektperiodens gång. Engagemanget beskrivs som att det fyller projektet med mening då det formar aktiviteter och verksamheten utifrån målgruppens faktiska behov, som annars inte varit känt.

3.6. FÖRDELNING MELLAN JÄMSTÄLLDHETSPOLITISKA DELMÅL

Statsbidrag till jämställdhetsprojekt fördelas dels med syfte att bedriva en verksamhet inom ramen för regeringens mål för jämställdhetspolitiken, dels att de kan ge kunskap för utvecklingen av jämställdhetsarbetet. I det sammanhanget är de jämställdhetspolitiska delmålen[2] centrala. Målen är en väsentlig del av utredningen av inkomna ansökningar samt av slutredovisningarna av de genomförda projekten.

I slutredovisningarna får organisationerna själva uppskatta i vilken utsträckning projektet har bidragit till en positiv utveckling för respektive jämställdhetspolitiskt delmål. Återigen används en femgradig skala.

I figuren nedan framgår hur de olika organisationernas uppskattningar av sina genomförda jämställdhetsprojekt förhåller sig till respektive delmål. Samtliga organisationer uppger att deras projekt i någon form bidragit till två eller fler delmål.

Figur 6. Hur väl organisationerna anser att de bidragit till respektive jämställdhetspolitiskt delmål, redovisat som antal svarande per delmål och värdet på femgradig skala

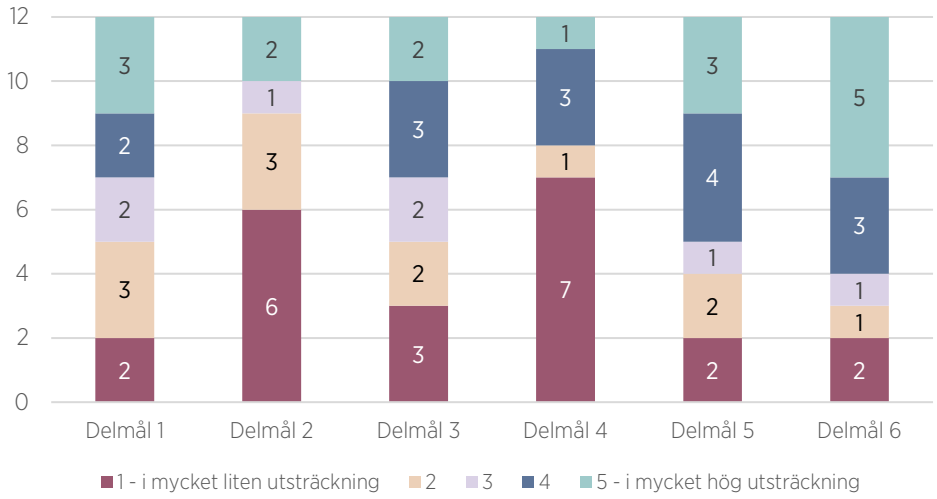

[2] De jämställdhetspolitiska delmålen:
1. En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
2. Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
3. Jämställd utbildning. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
5. Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Organisationerna anger i slutredovisningarna att den verksamhet som bedrivits under projektperioden framför allt bidragit till en utveckling av det sjätte delmålet. Även de projekt som på förhand inte avsåg arbete mot det sjätte delmålet uppger i slutredovisningarna att delmålet om mäns våld mot kvinnor ändå tagits upp i diskussioner, på seminarier eller under andra aktiviteter.

I de fall där det sjätte delmålet, om mäns våld mot kvinnor, redovisats utan att det på förhand varit i fokus för projektet hänvisar organisationerna till att medlemmar och deltagare lyft upp frågor om våld under aktiviteter.

3.7. UTVECKLING ÖVER TID

Jämställdhetsmyndigheten har fördelat statsbidrag till jämställdhetsprojekt sedan 2018 då myndigheten tog över uppdraget ifrån Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Efter att Jämställdhetsmyndigheten tog över uppdraget att fördela statsbidrag till jämställdhetsprojekt har antalet ansökningar ökat medan de medel som funnits tillgängliga att fördela varierat över samma tidsperiod. 2018 fördelades 15 miljoner till jämställdhetsprojekt, 2019 fördelades 10 miljoner och 2020 fördelades 7 miljoner kronor. De minskade medlen som finns till fördelning av statsbidraget har även inneburit att konkurrensen ökat och att ett färre antal organisationer beviljas statsbidrag till jämställdhetsprojekt.

Figur 7. Utvecklingen av antalet ansökningar och bifall av jämställdhetsprojekt över tid

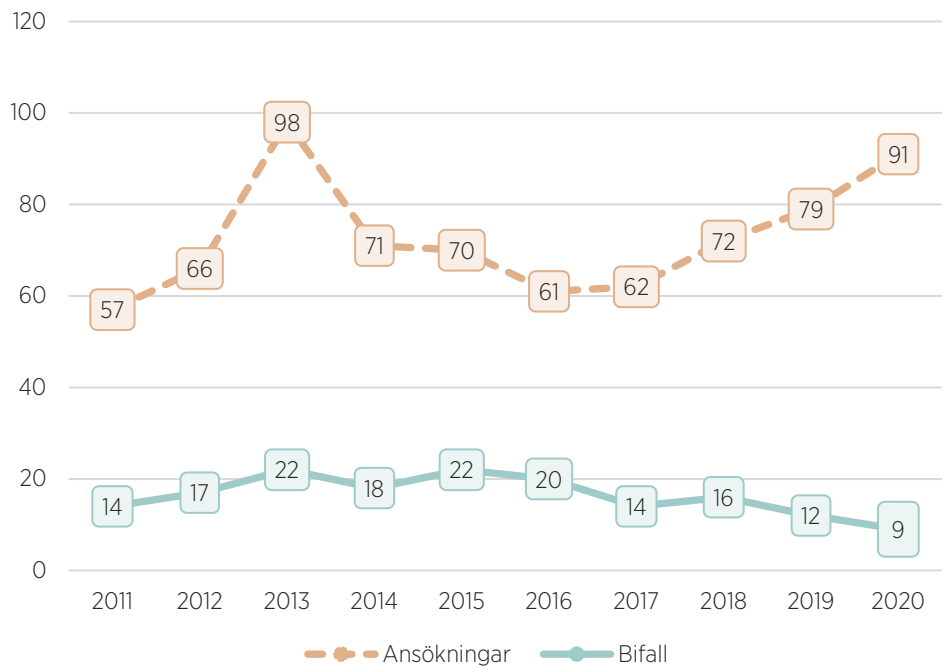

4. CORONAPANDEMIN

När Coronapandemin drabbade Sverige under våren 2020 hade samtliga jämställdhetsprojekt påbörjat sin verksamhet och genomförde planerade aktiviteter. Effekterna av pandemin blev påtagliga för hela det civila samhället inklusive de pågående jämställdhetsprojekten, vilket framgår i slutredovisningarna.

Pandemin och de restriktioner som följde innebar generella avvikelser i budgetutfallet gällande resor, förtäring och arvoden vars kostnader blev lägre än på förhand beräknat. Medlen från dessa budgetposter omfördelades till stor del för att bemöta det ökade behovet av digitala tjänster, både vad gäller kommunikation i form av digitala möten och digitala tjänster för spridning av information. Flera av projektens aktiviteter för spridning av resultaten påverkades av pandemin och gällande restriktioner, vilket innebar att exempelvis konferenser eller andra former av lanseringar arrangerades digitalt.

De flesta organisationerna anger i slutredovisningarna att pandemin direkt eller indirekt innebar utmaningar för genomförandet. Pandemin påverkade relationen till projektets målgrupp som inte kunde delta i lika hög utsträckning som förväntat. I de fall där ett visst antal deltagare var nödvändigt för att genomföra aktiviteter med hög kvalitet ställdes de antingen in eller flyttades framåt i tiden. Flera av projekten var utformade för att testa eller pröva metoder i ett lokalt område där organisationen har god lokalkännedom. Vid tillfällen då pandemin innebar nödvändiga förändringar av målgruppen, för att nå nya deltagare, innebar att den goda lokalkännedomen och på förhand upparbetade relationer uteblev.

Organisationerna har under projektperioden visat stor anpassningsförmåga vilket även framgår av slutredovisningarna. Flera projekt har under perioden förändrats och anpassats för att, inom ramen för vad som var möjligt enligt restriktionerna, ändå slutföra sina påbörjade projekt. I flera fall har aktiviteter digitaliserats men i vissa fall har det inte varit tillräckligt då målgruppen inte haft möjlighet att också införskaffa de digitala hjälpmedel som krävs för ett digitalt deltagande. Även om organisationerna har kunnat omfördela sina medel har enskilda deltagare fallit bort till följd av att digitala hjälpmedel plötsligt blev en förutsättning för att kunna delta.

5. ANALYS

De resultat som har presenterats utgår ifrån organisationernas egna uppgifter i inkomna slutredovisningar. Resultaten skildrar organisationernas egna bedömningar av hur väl jämställdhetsprojekten genomförts utifrån en rad olika parametrar, samtidigt som de beskriver de svårigheter och framgångsfaktorer som påträffats under projektperioden.

Av de uppgifter som lämnats i slutredovisningarna av jämställdhetsprojekten framkommer en hög grad av måluppfyllelse, enligt organisationernas egna bedömningar. Målsättningarna för jämställdhetsprojekten och hur väl de bedöms uppfyllda har ett tydligt samband med vilken form av målsättningar som satts upp på förhand för projektet. Målsättningar där kvalitativa värden ska uppnås är av förklarliga skäl svåra att mäta. Jämfört med målsättningar som mäts kvantitativt anses de ofta ha en lägre uppfyllandegrad. Detta bör dock inte förstås som att projekt med kvalitativa målsättningar brister i genomförandet och uppfyllandet av fastslagna målsättningar, utan snarare att samhällsnyttan av dessa projekt bör utvärderas långsiktigt.

Hur väl målsättningarna för respektive projekt uppfyllts kompletteras även med uppgifter om vilka resultat och effekter som jämställdhetsprojekten lett till. Här anger att ett antal organisationer att de anser att de uppfyllt samtliga resultat med projektet. Andra anser att de delvis uppnått samtliga resultat. Det framgår också att genomförandet av jämställdhetsprojekten även resulterat i förändringar, där organisationerna själva anger att den ordinarie verksamheten kommer att förändras till följd av jämställdhetsprojektet. Projektets verksamhet kommer därmed att fortsätta även efter projektperioden, även om det inte var syftet.

De resultat som jämställdhetsprojekten haft för de egna organisationerna kan ha en stor betydelse för det framtida jämställdhetsarbetet, något som i dagsläget inte kan mätas. De organisatoriska förändringar som följer av de genomförda jämställdhetsprojekten kan också innebära att organisationers ordinarie verksamhet i betydligt högre utsträckning än tidigare fokuserar på att främja ett jämställdhetsarbete. En sådan förändring kan ha en stor betydelse vid sidan av de resultat och effekter som det aktuella jämställdhetsprojektet inneburit.

De hinder och framgångsfaktorer som framkommer i slutredovisningarna känns igen ifrån tidigare år. Ett stort engagemang innebär i flera fall en avgörande framgångsfaktor medan ett lägre engagemang, inte överraskande, innebär en

utmaning som måste hanteras för att projektet ska kunna genomföras. Utöver engagemanget är det tydligt av slutredovisningarna att på förhand existerande nätverk är betydelsefulla för att ge legitimitet åt projektet. Nätverk bestående av lokala beslutsfattare eller andra civilsamhällesorganisationer kan bidra och vara ett stöd för att sprida kännedom om det pågående projektet.

Slutligen är det sjätte delmålet om mäns våld mot kvinnor det delmål som flest organisationer bedömer att de arbetat med i högst utsträckning. Förutom att flera jämställdhetsprojekt på förhand var inriktade mot det sjätte delmålet framkommer det även att organisationer och projekt som på förhand inte hade för avsikt att arbeta med det sjätte delmålet ändå redovisar att de i någon form berört ämnet. I flera av fallen uppger organisationerna att initiativet att diskutera eller på andra sätt ta upp mäns våld mot kvinnor kommit ifrån deltagarna själva. Det kan antas tala för att de jämställdhetspolitiska delmålen mycket riktigt är tätt sammankopplade och att det är svårt att inte beröra de olika delmålen samt att behovet av att diskutera och agera inom delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är stort.

6. SLUTSATSER

Utifrån de uppgifter som framkommer i slutredovisningar och som har presenterats ovan, dras följande slutsatser:

- Flera organisationer uppger i slutredovisningarna att de uppnått samtliga målsättningar med jämställdhetsprojektet efter bidragsperiodens slut. De organisationer som anger att de inte uppnått samtliga målsättningar överensstämmer med organisationer som på förhand hade målsättningar av kvalitativ karaktär som exempelvis attitydförändringar eller förbättring av livssituation för målgruppen. Det innebär att synen på statsbidragets ändamålsenlighet bör vara långsiktig och först avgöras efter mer tid än ett år av genomfört projekt.

- Organisationerna uppger i hög utsträckning resultat som rör förändringar i verksamheten och att organisationen arbetar mot helt nya mål till följd av jämställdhetsprojektet. Det innebär att förordningens syfte om att främja jämställdhet inte nödvändigtvis begränsas av projektperioden om tolv månader utan får ett fortsatt fotfäste i civilsamhällesorganisationen till följd av genomfört jämställdhetsprojekt.

- Samtliga organisationer uppger att de arbetat mot två eller fler av de jämställdhetspolitiska delmålen under projektperioden. Det delmål som flest anser att de bidragit till är delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Även organisationer som i ansökan om jämställdhetsprojekt inte angett det sjätte delmålet som relevant för sitt projekt redovisar i efterhand aktiviteter som bedöms haft inverkan på delmål sex. Detta tycks, i flera fall, bero på initiativ ifrån deltagare och tyder på ett samhälleligt behov att diskutera och agera inom ramen för det sjätte delmålet.

- Coronapandemin har varit tydligt närvarande under projektperioden både direkt och indirekt i form av de restriktioner som följde. Samtliga organisationer har reviderat sina ursprungliga planer och därigenom anpassat verksamheten till nya förhållanden. Med avstamp i inkomna slutredovisningar bedömer Jämställdhetsmyndigheten organisationernas anpassningsförmåga som god, sett till uppfyllandegraden och genomförandet av jämställdhetsprojekt.

7. ENGLISH SUMMARY

The Swedish Gender Equality Agency submits its annual report regarding the distribution of public funds. The agency distributes public funds according to regulation (2006:390) on behalf of the Swedish Government. The regulation allows the agency to distribute the funds in the form of projects with the purpose of advancing gender equality. Each granted fund is followed by a final account reviewing how the funds have been used. The final accounts constitute the data which the report is based on.

Based on the final accounts, the concluded projects submit a significant success rate in which they have reached their initial targets to a high degree. The completed projects also seem to entail structural changes within the organisations. This means that the concluded projects have had an impact on the organisations and several of them report a change in policies or targets due to the finished projects. The structural changes following the projects should be understood as a possible continuation of the advancement of gender equality due to the projects, even after they are completed and accounted for.

A high number of completed projects have been focused on the elimination of violence against women. Even organisations that beforehand did not plan any activities within the field of violence against women have submitted final accounts which includes it in at least some form.

Box 73, 424 22 Angered
Besöksadress: Angereds torg 9
Tel: 031-392 90 00
www.jämställdhetsmyndigheten.se

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN